to cure piles. –2. one part of buttermilk with three parts of water. (–घ्नी) 1. N. of the plant Curculigo Archioides Lin. –2. the marking nut plant (भल्लातक). —युज् a. afflicted with piles. —हित a. curing piles. –तः) the marking nut plant.

अर्शस a. [अर्शस्-अस्त्यर्थे-अच्] Afflicted with piles; Ms. 3. 7.

अर्शिन् a. [अर्शमस्त्यस्य इनि] Afflicted with piles.

अर्शसान a. [ऋश्-असानुच् सुट्‌च] Striving to hurt, malicious. —नः 1 Fire. –2 N. of a demon.

अर्षण a. [ऋष् गतौ ल्युट्] Flowing, moveable. —णं Going, moving. —णी 1 Means of moving, conveyance. –2 A piercing or pricking pain.

अर्ह् 1 P. [अर्हति, अर्हितुं, आनर्ह, अर्हित] (epic Ā. as रावणो नार्हते पूजां Rām.) 1 To deserve, merit, be worthy of (with acc. or inf.); किमिव नायुष्मानमरेश्वरान्नार्हति *S.* 7; so दंडं, प्रायश्चित्तं, वधं &c. –2 To have a right to, be entitled to, be allowed to do any thing (with acc.); ननु गर्भः पित्र्यं रिक्थमर्हति *S.* 6; न स्त्री स्वातंत्र्यमर्हति Ms. 9. 3; also with inf.; न स तल्लब्धुमर्हति Ms. 8. 147; 11. 7, 18. –3 To be obliged or required to do a thing, oft. implying duty or obligation; नान्यस्त्री दातुमर्हति Y. 2. 49; इमां प्रसादयितुमर्हसि R. 1. 88. –4 To be fit or deserve to be done; अर्थना मयि भवद्भिः कर्तुमर्हति N. 5. 112; Dk. 137. –5 To be equal to; be worth, न ते गात्राण्युपचारमर्हंति *S.* 3. 18 are not equal to; सर्वे ते जपयज्ञस्य कलां नार्हंति षोडशीं Ms. 2. 86; 3. 131. –6 To be able, translateable by 'can'; न मे वचनमन्यथा भवितुमर्हति *S.* 4; विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति Bg. 2. 17; अनुद्योगेन तैलानि तिलेभ्यो नाप्तुमर्हति H. Pr. 30 cannot get. –7 To worship, honour; see *caus.* below. –8 (Used with inf. in the second pers. and sometimes in the third) अर्ह represents a mild form of command, advice or courteous request, and may be translated by 'pray', 'deign', 'be pleased to', 'will be pleased to'; द्विजाग्र्यहान्यर्हसि सोढुमर्हन् R. 5. 25 pray wait &c; नार्हसि मे प्रणयं विहंतुं 2. 58; तं संतः श्रोतुमर्हंति 1. 10 will be pleased or be good enough to listen to it; Ku. 6. 32; Ms. 1. 2; Bg. 10. 16, 2. 17; R. 1. 72; 1. 88; 3. 46. —*Caus.* or 10 P. To honour, worship; राजार्जिहत्तं मधुपर्कपाणिः Bk. 1. 17; Ms. 3. 3, 119.

अर्ह a. 1 Respectable, worthy of respect, deserving; अर्हावभोजयन् विप्रो दंडमर्हति माषकं Ms. 8. 392. –2 Worthy of, having a claim to, entitled to, with acc., inf., or in comp.; नैवार्हः पैतृकं रिक्थं पतितोत्पादितो हि सः Ms. 9. 144; संस्कारमर्हस्त्वं न च लप्स्यसे Rām.; तस्मान्नार्हा वयं हंतुं धार्तराष्ट्रान् स्वबांधवान् Bg. 1. 37; प्रदक्षिणक्रियार्हायां R. 1. 76; so मान°, वध°, दंड° &c. –3 Being required, obliged, or allowed (with inf.). –4 Becoming, proper, fit; केवलं यानमर्हं स्यात् Pt. 3; with gen. also; स भृत्यो र्हो महीभुजां Pt. 1. 87-92; or in comp.; तदर्हेण प्रायश्चित्तेन 1. 275; so नृप°, यज्ञ° Ak. –5 Worth (in money), costing; see below. —र्हः [अर्ह्-घञ्] 1 N. of Indra. –2 N. of Vishṇu. –3 Price (as in महार्ह); महार्हशय्यापरिवर्तनच्युतैः Ku. 5. 12 (महार्हा यस्याः Malli.). –4 Fitness, propriety. –5 Motion, course (गति). —र्हा Worship, adoration; Ki. 2. 58; R. 1. 76.

अर्हण-णा [अर्ह-भावे-ल्युट्] Worship, adoration, honour, treating with respect or veneration; अर्हणामर्हते चक्रुर्मुनयो नयचक्षुषे R. 1. 55; *Si.* 15. 22; 14. 58, R. 11. 23, Ms. 3. 54.

अर्हणा *ind.* Ved. According to what is due; according to one's means.

अर्हणीय *pot. p.* Fit to be worshipped, adored.

अर्हत् a. [अर्ह-शतृ] 1 Worthy, deserving, deserving respect, respectable, adorable; *S.* 5. 15; R. 5. 25; 1. 55; Ku. 6. 56; Ms. 3. 128. –2 Praised, celebrated (स्तुत, ख्यात). –3 Worthy of, deserving, entitled to (mostly Ved.). —m. 1 A Buddha; the highest rank in Buddhist hierarchy. –2 A superior divinity with the Jainas; सर्वज्ञो जितरागादिदोषस्त्रैलोक्यपूजितः। यथास्थितार्थवादी च देवोऽर्हन् परमेश्वरः।; see the word जैन also.

अर्हत a. [अर्हन्-वा० अ] Worthy, deserving. —तः 1 A Buddha. –2 A Buddhist mendicant. –3 N. of *Siva*.

अर्हती The quality of being fit to be worshipped, veneration, adoration; श्रौत्रार्हतीचणैर्गुण्यैः Sk.

अर्ह्य *pot. p.* [अर्ह्-ण्यत्] 1 Worthy, respectable. –2 Fit to be praised, –3 Right, fit, proper. –4 Fit to be obtained.

अर्हरिष्वणि a. Ved. Making enemies cry aloud; exultant.

अल् 1 U. (अलति-ते, अलितुं, अलित) 1 To adorn. –2 To be competent or able. –3 To prevent, ward off; see अलम्.

अल [अल्-अच्] 1 The sting in the tail of a scorpion. –2 Yellow orpiment; cf. आल.

अलकः [अल्-कुन्, अलति भूषयति मुखं] 1 A curl, lock of hair, hair in general; ललाटिकाचंदनधूसरालका Ku. 5. 55; अस्पृष्टालकवेष्टनौ R. 1, 42; 4. 54; अलकभंगतां गतः K. 4; अलके बालकुंदानुविद्धं Me. 65 (the word is *n.* also, as appears from a quotation of Malli.: स्वभाववक्राण्यलकानि तासां). –2 Curls on the fore-head. –3 Saffron besmeared on the body. –4 A mad dog (for अलर्क). —का 1 A girl from eight to ten years of age. –2 N. of the capital of Kubera (situated on a peak of the Himālaya above the peak of Meru, inhabited also by *Siva*), and of the lord of the Yakshas; अलकामतिवाह्यैव Ku. 6. 37; विभाति यस्यां ललितालकायां मनोहरा वैश्रवणस्य लक्ष्मीः Bv. 2. 10; गंतव्या ते वसतिरलका नाम यक्षेश्वराणां Me. 7. **–Comp.** —अधिपः, –पतिः, –ईश्वरः 'lord of Alakā', N. of Kubera; अस्यजीवदमरालकेश्वरौ R. 19. 15. —अंतः the end of a curl or ringlet; *Si.* 4. 9; Me. 8. —नंदा 1. N. of the Ganges, or a river falling into it. –2. a girl from eight to ten years of age. —प्रभा N. of the capital of Kubera. —प्रियः N. of a tree (पीतसाल). —संहतिः *f.* rows of curls; *Si.* 6. 3.

अलकं *ind.* In vain, for nothing.

अलक्तः -क्तकः [न रक्तोऽस्मात्, रस्य लत्वं, स्वार्थे कन् Tv.] The red resin of certain trees, red lac or sap (formerly used by women to dye certain parts of their body, particularly the soles of the feet and lip); (दंतवाससा) चिरोज्झितालक्तकपाटलेन Ku. 5. 34, 68; 7. 58; बिंबाधरालक्तकः M. 3. 5; अलक्तकांकां पदवीं ततान R. 7. 7; स्त्रियो हतार्याः पुरुषं निरर्थं निष्पीडितालक्तकवस्त्यजंति Mk. 4. 15. **–Comp.** —रसः red lac, juice; अलक्तरसरक्ताभावलक्तरसवर्जितौ। अद्यापि चरणौ तस्याः पद्मकोशसमप्रभौ Rām. —रागः the red colour of *alakta*.

अलक्षण a. 1 Having no signs or marks. –2 Having no characteristic